

Riettoppad vanuit de lucht

Als je boven de 43 meter hoge watertoren vliegt en richting Westzaan kijkt, zie je het kleine natuurgebied het Riettoppad liggen. Vanuit de lucht is het natuurplein op een unieke wijze te zien.

Op het plaatje zie je een gevarieerd veenmoerasgebied met aan de noordkant een wat hoog zandtalud, waar vochtigheid, droogte en temperatuur erg kunnen verschillen. Goed voor de ecologische verscheidenheid in dit bijzondere gebied. Al kuierend over het Riettoppad waan je je in het landschap van minstens 1000 jaar geleden. Zo zag de hele Zaanstreek er uit: veenmoeras met uitgestrekte berkenbossen, trilveen en waterpartijen. De korte wandeling gaat dwars door het veenmoerasgebied van een stukje Guisveld. Via prachtig aangelegde bruggetjes en vlonders van Staatsbosbeheer kom je in de bijzondere flora en fauna terecht. Lopen over de vlonders en het trilveen is een bijzondere ervaring. Een gedeelte van het natuurplein loopt langs de berm van de A8. De zuidhelling van de dijk is in de zomer zo warm en droog dat je hier planten uit Zuid-Amerika zult tegenkomen. In een eerder natuurartikel heb ik de yucca ook wel palmlelie genoemd. De yucca's stonden vorig voorjaar in bloei boven op het talud.

Het pad begint bij de rotonde (N515 en N246) vlak bij de watertoren. Het natuurwandelpad eindigt in de Middelen. Vanwege de kwetsbaarheid van het gebied zijn honden helaas niet toegestaan.

Wat is zo bijzonder aan deze wandeling van hooguit vier kilometer, heen en terug? Typerend is de grote variëteit aan vogels, planten, bomen, struiken, grassen, paddenstoelen, mossen en varens. Deze biotoop is bijzonder te noemen. Ik verlang nu al naar het komend voorjaar, als de planten de bodem rood-roze kleuren van de verschillende soorten koekoeksbloem en robertskruid. Je ziet het breekbaar blauw van de ereprijs, het botergeel van de boterbloemen, het uitbundig wit van het fluitenkruid. Je kunt binnenkort zien dat planten niet kunnen wachten hun bloemenpracht te tonen. Ik denk aan engelwortel, waterpeper, wilgenroosje, smeerwortel, kamperfoelie, wikke, klapproos en niet te vergeten de gevlekte rietorchis.

Langs de vlonder kun je sphagnum (veenmos) bewonderen. We kennen

Sphagnum
oftewel veenmos.

misschien het veenmos van de decoratieve bloemstukjes. Vanwege de sterk water opnemende eigenschappen wordt sphagnum gebruikt om de structuur van de bodem te verbeteren. Amfibieën als de groene en bruine kikker gedijen goed in deze omgeving. Sommige veenmossorten kunnen twintig keer hun drooggewicht aan water opnemen in de cellen, waardoor ze erg geschikt zijn als structuurverbeteraar in grond. Veenmos kan de bodem wel wat verzuren door een groot deel van de mineralen als calcium en magnesium op te nemen en waterstofionen af te geven.

Heksenbezem

Onderweg zal je heksenbezem tegenkomen. Het is een vorm van woekering, waarbij uit een enkele groeitopje zich een grote hoeveelheid groeitoppen ontwikkelt. Op de foto is een heksenbezem in een berkenboom te zien. Deze afwijking wordt veroorzaakt door de schimmel *Taphrina betulina*. De aangetaste boom maakt in een tak een groot aantal zijtakjes, zodat met name in de herfst en winter een opvallende dichtere structuur in het silhouet van de boom te zien is. Je zou het bij een oppervlakkige beschouwing voor een vogelnestje kunnen aanzien. Sinds het eind van de jaren 1990 komen in Zuid-Nederland heksenbezems in toenemende mate voor, vooral in berkenbomen. In het bijgeloof houdt een bezem bij de deur kwade geesten en kwaadwillenden buiten. Het Duitse woord voor heksenbezem is Mahrenest. 'Mare' betekent nachtelijke kwelgeest, spook of heks.

Ik zou zeggen: geniet van deze wandeling. Ik zal op deze plaats de komende maanden meer vertellen over dit stukje natuur, het Riettoppad. Neem waterdicht schoeisel mee, het is drassig.

Het Riettoppad vanuit de lucht. (Foto: Digitale Beeldbank Westzaan)

